

บทบาทในทางเศรษฐกิจของเยาวชนชนบทจังหวัดเชียงใหม่

เดช กาญจนางกูร

1. บทนำ

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า "เยาวชนคือ อนาคตของชาติ" ทั้งนี้เนื่องจากเยาวชนจะต้องทำหน้าที่สืบทอดวัฒนธรรมและพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าและยั่งยืนสืบไปในอนาคต ดังนั้นเยาวชนจึงเปรียบเสมือนผู้ซื้ออนาคตของประเทศ หากประเทศใดชาติใดทอดทิ้งปล่อยปละละเลยไม่เอาใจใส่ต่อการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพก็เท่ากับประเทศนั้น ชาตินั้น จะต้องสูญเสียอนาคตที่ดีไป ดังคำกล่าวที่ว่า "สังคมใดละเลยต่อเยาวชน สังคมนั้นไม่มีอนาคต"

ปัจจุบันถึงแม้โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมากก็ตาม แต่เราก็คงถือว่าสังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมอยู่ต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบท และชาวชนบทเกือบทั้งหมดก็ยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นสำคัญ แต่การประกอบอาชีพเกษตรกรรมของชาวชนบทยังคงเป็นเกษตรกรรมที่ล้าสมัยที่ให้ผลผลิตต่ำ และการผลิตส่วนใหญ่ยังคงอาศัยน้ำฝนเป็นที่ตั้ง จึงมักผันแปรไปตามฤดูกาลอยู่เสมอ จะส่งผลให้ชาวชนบทส่วนใหญ่ต้องตกอยู่ในสภาพของความยากจนและมีการว่างงานตามฤดูกาลอยู่เป็นเนืองนิจ ในอดีตที่ผ่านมาภาคเกษตรกรรมในชนบทสามารถรองรับแรงงานได้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากสามารถขยายพื้นที่เพาะปลูกได้โดยง่ายตาย แต่ปัจจุบันการขยายพื้นที่เพาะปลูกไม่สามารถกระทำได้อีกต่อไป ดังนั้นจึงส่งผลทำให้เกิดการว่างงานในชนบทรุนแรงขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะแรงงานเยาวชนที่กำลังออกมาสมทบกับแรงงานเก่าในตลาดแรงงาน

เยาวชนในครัวเรือนชนบทถือว่าเป็นผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบต่อความเป็นอยู่ และเป็นกำลังผลิตที่สำคัญของครัวเรือนทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นจึงเป็นการสมควรที่จะมีการศึกษาถึงบทบาทในทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลักษณะรูปแบบการประกอบอาชีพของเยาวชนในชนบทว่ามีลักษณะรูปแบบอย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อจะช่วยให้มีการวางแผนพัฒนาเยาวชนให้เป็นแรงงานที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าสืบไป

2. ความสำคัญของเยาวชนชนบท

เยาวชนเป็นชีวิตช่วงหนึ่งของมนุษย์ ดังนั้นเยาวชนจึงเป็นส่วนหนึ่งของประชากรของประเทศ คือเป็นประชากรที่มีอายุไม่เกิน 25 ปี เยาวชนหรือวัยรุ่นเป็นวัยเด็กกำลังพัฒนา

ทุก ๆ ด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจ เพื่อที่youngเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งกระบวนการพัฒนาของวัยรุ่นจะมีลักษณะเด่นอยู่ 4 ประการด้วยกัน คือ

- (1) เป็นวัยที่ร่างกายมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว
- (2) เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทุก ๆ ด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม ความสนใจและความรู้สึกนึกคิด
- (3) เป็นวัยที่มีความอยากเป็นอิสระและมีความคิดที่จะพึ่งตนเอง
- (4) เป็นวัยที่จะต้องเผชิญกับปัญหาการปรับตัวเองและการค้นหาตัวเอง จึงมักมีความขัดแย้งเกิดขึ้นอยู่ในใจของตนเองอยู่เสมอ

จากกระบวนการพัฒนาของวัยรุ่นทั้ง 4 ลักษณะดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าเยาวชนกำลังอยู่ในช่วงระยะเวลาของการสำรวจค้นหาตัวเอง และมีความต้องการความเป็นอิสระเป็นสำคัญ กล่าวคือ ในการสำรวจค้นหาตัวเองทางด้านการประกอบอาชีพของเยาวชนในสังคมตะวันตกจะเป็นไปในลักษณะของการอยากทดลองและมีการเปลี่ยนงานอยู่บ่อย ๆ ในแบบของการลองผิดลองถูกไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบงานหรืออาชีพที่ตนต้องการจริง ๆ จึงจะตัดสินใจเลือกเป็นอาชีพถาวรต่อไป ส่วนแบบแผนการเลือกอาชีพของเยาวชนไทยนั้นยังไม่มีจุดหมายที่เด่นชัดจากตัวของเยาวชนเอง ส่วนใหญ่แล้วมักถูกกำหนดโดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและโอกาสในการเลือกอาชีพเป็นสำคัญ สำหรับทางด้านความต้องการเป็นอิสระนั้น ก็พบว่าเยาวชนในประเทศตะวันตกจะพยายามหาทางให้ได้มาซึ่งความเป็นอิสระจากพ่อแม่ กล่าวคือ จะพยายามหาเงินด้วยตนเองและทำงานพิเศษเพื่อหารายได้ส่วนตัว แม้จะต้องพึ่งพาพ่อแม่อยู่ก็ตาม ส่วนเยาวชนไทยในอดีตส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพาพ่อแม่อยู่อย่างเต็มที่ ยังไม่มีค่านิยมในการหารายได้ของตัวเองและจะรู้สึกอับอายเพื่อน ๆ ถ้าหากมีความจำเป็นที่จะต้องทำงานหารายได้ช่วยตัวเอง ยกเว้นเยาวชนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี

ประเทศไทยได้เล็งเห็นคุณค่า และความสำคัญของเยาวชนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นอันมาก จึงได้พยายามพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีคุณภาพสูงขึ้นอยู่เสมอมาโดยตลอด แต่การพัฒนาคุณภาพของเยาวชนไทยทั้งในอดีตและปัจจุบันนั้น ได้เน้นการพัฒนาเยาวชนเฉพาะในระบบโรงเรียนและเยาวชนในเขตเมืองเป็นสำคัญ โดยละเลยหรือให้ความสำคัญน้อยมากต่อการพัฒนาเยาวชนนอกระบบโรงเรียน และเยาวชนในชนบท ทั้ง ๆ ที่เยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศ ถึงร้อยละ 82.93 (จำนวน 25,324,600 คน จากจำนวนเยาวชนทั่วประเทศ 30,536,200 คน) อาศัยอยู่ในชนบท ซึ่งถ้าแยกตามภูมิภาคต่าง ๆ ของ

ประเทศก็จะเห็นได้ว่า มีเยาวชนถึงร้อยละ 95.50 (จำนวน 10,892,500 คน จากทั้งหมด 11,405,500 คน) ร้อยละ 91.43 (จำนวน 5,135,300 คน จากทั้งหมด 5,616,400 คน) ร้อยละ 89.37 (จำนวน 5,625,600 คน จากทั้งหมด 6,294,400 คน) และร้อยละ 86.45 (จำนวน 3,671,200 คน จากทั้งหมด 4,246,400 คน) อาศัยอยู่ในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ตามลำดับ และจากการสำรวจประชากรและการเคหะในปี พ.ศ. 2523 ในจังหวัดเชียงใหม่ก็พบว่ามีเยาวชนเป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 91.80 (จำนวน 569,695 คน จากทั้งหมด 622,487 คน) อาศัยอยู่ในชนบท เช่นเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาวิจัยบทบาทในทางเศรษฐกิจของเยาวชนชนบท จังหวัดเชียงใหม่

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาถึงบทบาทในทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะบทบาทในการประกอบอาชีพของเยาวชนในเขตชนบทจังหวัดเชียงใหม่เป็นสำคัญ ดังนั้นจึงตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 3 ประการ คือ

- (1) เพื่อต้องการทราบถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเยาวชนในชนบท
- (2) เพื่อต้องการทราบถึงลักษณะและรูปแบบการประกอบอาชีพของเยาวชนในชนบท
- (3) เพื่อต้องการทราบถึงประสบการณ์ในการอพยพโยกย้าย เพื่อหารายได้ของเยาวชนในชนบท

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ได้ใช้แบบสัมภาษณ์ ทำการสัมภาษณ์เยาวชนนอกโรงเรียนที่ยังเป็นโสด และมีอายุระหว่าง 11-25 ปี ที่อยู่ในเขตชนบทของจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 120 คน โดยได้เลือกแบบสุ่มจากท้องที่อำเภอแม่แตงจำนวน 60 คน และอำเภอสันป่าตอง จำนวน 60 คน

5. สมมติฐานของการวิจัย

เนื่องจากบทบาทในทางเศรษฐกิจของเยาวชนในชนบทของการวิจัยนี้ หมายถึง การประกอบอาชีพและการอพยพเพื่อทำงานหารายได้เป็นสำคัญ ดังนั้นสมมติฐานของการวิจัยจึงเป็นสมมติฐานที่เกี่ยวกับรูปแบบการประกอบอาชีพและการอพยพเพื่อทำงานหารายได้ของเยาวชนในชนบท ซึ่งกำหนดไว้ 16 ประการ ดังนี้

- (1) เยาวชนในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีอายุมาก ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าเยาวชนในครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนอายุน้อย
- (2) เยาวชนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าเยาวชนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพอื่นที่มีใช้เกษตรกรรม
- (3) เยาวชนในครัวเรือนที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง เป็นจำนวนมาก ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าเยาวชนในครัวเรือนที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีขนาดเล็กเกินไป
- (4) เยาวชนชายประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าเยาวชนหญิง
- (5) เยาวชนที่มีอายุมาก ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าเยาวชนที่มีอายุน้อย
- (6) เยาวชนที่ได้รับการศึกษาระดับต่ำ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าเยาวชนที่ได้รับการศึกษาระดับสูง
- (7) เยาวชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่อำเภอสันป่าตอง ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าเยาวชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่อำเภอแม่แตง
- (8) เยาวชนในครัวเรือนที่มีแรงงานเป็นจำนวนมาก มีการอพยพมากกว่าเยาวชนในครัวเรือนที่มีแรงงานเป็นจำนวนน้อย
- (9) เยาวชนในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีอายุน้อย มีการอพยพมากกว่าเยาวชนในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีอายุมาก
- (10) เยาวชนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพอื่นที่มีใช้เกษตรกรรม มีการอพยพมากกว่าเยาวชนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม
- (11) เยาวชนในครัวเรือนที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีขนาดเล็กเกินไป มีการอพยพมากกว่าเยาวชนในครัวเรือนที่มีที่ดินเป็นของตนเอง เป็นจำนวนมาก
- (12) เยาวชนในครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำ มีการอพยพมากกว่าเยาวชนในครัวเรือนที่มีรายได้สูง

- (13) เยาวชนชายมีการอพยพมากกว่าเยาวชนหญิง
- (14) เยาวชนที่มีอายุมากมีการอพยพมากกว่าเยาวชนที่มีอายุน้อย
- (15) เยาวชนที่มีระดับการศึกษาสูง มีการอพยพมากกว่าเยาวชนที่มีระดับการศึกษา

ต่ำ

- (16) เยาวชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่อำเภอแม่แตง มีการอพยพมากกว่าเยาวชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่อำเภอสันป่าตอง

6. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยได้พบข้อมูลในด้านต่าง ๆ พอสรุปได้ ดังนี้

6.1. สถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเยาวยชนในชนบท

จากข้อมูลการวิจัยทำให้ได้ทราบถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเยาวยชนในชนบท ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) ครัวเรือนเยาวยชนชนบทมีจำนวนสมาชิกโดยเฉลี่ยครัวเรือนละ 5 คน และมีจำนวนแรงงานโดยเฉลี่ยครัวเรือนละ 4 คน หัวหน้าครัวเรือนมีอายุโดยเฉลี่ย 52 ปี และระดับการศึกษาของบิดามารดาของเยาวยชนส่วนใหญ่คือร้อยละ 95 อยู่ในระดับชั้น ป. 4

(2) บิดามารดาของเยาวยชนในชนบทส่วนใหญ่คือร้อยละ 76 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมด้วยการทำนา-ทำไร่ เหลือจากนั้นมีการรับจ้างร้อยละ 10 ลูกจ้างประจำร้อยละ 8 และค้าขายร้อยละ 7 ตามลำดับ

(3) ครัวเรือนเยาวยชนในชนบทมีจำนวนถึงร้อยละ 29 ที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเลย และร้อยละ 40 มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง แต่มีขนาดไม่เกิน 3 ไร่ ซึ่งเมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้วครัวเรือนเยาวยชนในชนบทมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพียงครัวเรือนละ 3 ไร่เท่านั้นเอง

(4) ครัวเรือนเยาวยชนในชนบทมีรายได้ต่ำคือ มีรายได้เฉลี่ยเพียง 24,400 บาทต่อปีเท่านั้นเอง ดังนั้นจึงมีครัวเรือนเยาวยชนถึงร้อยละ 46 ที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายและมีครัวเรือนเพียงร้อยละ 24 เท่านั้นที่สามารถเก็บออมเงินได้ นอกจากนั้นยังมีครัวเรือนเยาวยชนถึงร้อยละ 57 ที่ไม่มีการกั๊ยืมเงินเพื่อใช้ในการลงทุน

(5) ครัวเรือนเยาวยชนในชนบทร้อยละ 38 มีการแบ่งมรดก (ที่ดิน) ในลักษณะแบ่งปันให้ลูกทุกคน ๆ ละเท่า ๆ กัน

(6) การจำหน่ายผลผลิตการเกษตรของครัวเรือนเยาวยชนในชนบทส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 63 เป็นไปแบบรอให้พ่อค้าเข้ามาซื้อถึงในหมู่บ้านและส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62) ก็ขายได้ในราคาตลาด

6.2. บทบาทในทางเศรษฐกิจของเยาวชนในชนบท

ข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทในทางเศรษฐกิจของเยาวชนในชนบทในด้านต่าง ๆ
พอสรุปได้ดังนี้

6.2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเยาวชนในชนบท

(1) เยาวชนในชนบทที่เป็นตัวอย่างของการวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 120 คน เป็นเยาวชนชายร้อยละ 55 และเยาวชนหญิงร้อยละ 45 มีอายุเฉลี่ย 20 ปี กล่าวคือ มีอายุระหว่าง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 11 มีอายุระหว่าง 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 43 และมีอายุระหว่าง 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 47 ตามลำดับ

(2) เยาวชนในชนบทที่เป็นตัวอย่างของการวิจัยส่วนใหญ่คือร้อยละ 75 ได้รับความศึกษาในระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.7) ส่วนที่เหลือคือร้อยละ 15 ได้รับความศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และร้อยละ 10 ได้รับความศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6, ปวช. หรือ ปวส.)

(3) เยาวชนในชนบท (โดยเฉพาะเยาวชนชาย) มีการสูบบุหรี่คิดเป็นร้อยละ 28 ดื่มสุราร้อยละ 43 และเล่นการพนันร้อยละ 16

6.2.2 ลักษณะการประกอบอาชีพของเยาวชนในชนบท

(1) การประกอบอาชีพของเยาวชนในชนบทมีลักษณะหลากหลายแตกต่างไปจากการประกอบอาชีพของคนรุ่นบิดามารดามากพอสมควร กล่าวคือ เยาวชนมีการประกอบอาชีพทางการเกษตรลดลงเหลือร้อยละ 48 (บิดามารดาของเยาวชนประกอบอาชีพการเกษตรร้อยละ 76) และมีการประกอบอาชีพอื่นที่มีใช้การเกษตรมากขึ้นถึงร้อยละ 47 แต่อย่างไรก็ดี ยังมีเยาวชนที่ไม่มีอาชีพใด ๆ เลย หรือเยาวชนที่ว่างงานอยู่ถึงร้อยละ 5

(2) เยาวชนในชนบทร้อยละ 52 ประกอบอาชีพร่วมกับบิดามารดา โดยส่วนใหญ่คือร้อยละ 76 มีส่วนรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับบิดามารดาไม่เกินครึ่งของงานที่ต้องทำทั้งหมด ส่วนเยาวชนในชนบทที่แยกประกอบอาชีพของตนออกไปต่างหากจากบิดามารดาถึงร้อยละ 43

(3) ในการประกอบอาชีพของเยาวชนในชนบทนั้นพบว่ามีจำนวนถึงร้อยละ 81 ที่มิได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพมาก่อน ดังนั้นจึงมีเยาวชนถึงร้อยละ 83 ต้องการได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพในด้านต่าง ๆ อาทิเช่น การตัดเย็บเสื้อผ้า การเกษตรแผนใหม่ ช่างซ่อมเครื่องยนต์ ช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ทำขนม ช่างตัดผม และช่างเสริมสวย หรือแม้แต่อยากมีโอกาสศึกษาต่อ เหล่านี้เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากเยาวชนในชนบทคิดว่าการฝึกอบรมวิชาชีพจะทำให้พวกเขามีงานทำ หรือมีอาชีพประจำ สามารถปรับปรุงวิธีการผลิตให้ได้ผลผลิตมากขึ้น และมีรายได้สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นสำคัญ

(4) เยาวชนในชนบทมีจำนวนร้อยละ 48 ที่ไม่เคยขอเงินจากบิดามารดาสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายของตน ส่วนที่เหลือนั้นต้องขอเงินจากบิดามารดาสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายของตน และเมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้วเยาวชนในชนบทขอเงินบิดามารดาสำหรับใช้จ่ายเดือนละประมาณ 147 บาท

(5) เยาวชนในชนบทมีจำนวนถึงร้อยละ 92.5 ที่มีรายได้จากการประกอบอาชีพของตน กล่าวคือโดยเฉลี่ยแล้วเยาวชนมีรายได้จากการประกอบอาชีพของตนเดือนละประมาณ 600 บาท แต่ส่วนใหญ่คือร้อยละ 72 กลับไม่มีเหลือเก็บออม

(6) เยาวชนในชนบทจำนวนร้อยละ 52 รู้สึกมีความพอใจต่องานอาชีพในปัจจุบันของตน และร้อยละ 32 ตอบว่ารู้สึกเฉย ๆ จึงมีเพียงร้อยละ 17 เท่านั้นที่มีความรู้สึกไม่พอใจต่องานอาชีพในปัจจุบันของตน แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมียุวชนที่มีความปรารถนาอยากเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นที่เป็นอาชีพที่มีงานทำเป็นประจำ และมีรายได้สูงกว่าเดิมอยู่เป็นจำนวนไม่น้อยถึงร้อยละ 64

(7) อาชีพที่เยาวชนในชนบทอยากเปลี่ยนไปทำมีลักษณะหลากหลายอาทิเช่น การค้าขาย ช่างยนต์ ตัดเย็บเสื้อผ้า รับราชการ ช่างไฟฟ้า ช่างก่อสร้าง เกษตรกรรมแผนใหม่ (เกษตรกรที่มีความรู้) ช่างเชื่อม และอาชีพอะไรก็ได้ที่มีงานทำประจำเหล่านี้เป็นต้น

(8) ปัญหาในการประกอบอาชีพของเยาวชนในชนบทส่วนใหญ่อีกเหมือน ๆ กับ ปัญหาทั่วไปที่ชาวชนบทประสบอยู่ตลอดเวลาซึ่งได้แก่ ฝนแล้ง-น้ำท่วม ว่างาน ไม่มีเงินทุน ราคาผลผลิตตกต่ำ ไม่มีที่ดินทำกิน รายได้ต่ำ ขาดแคลนเมล็ดพันธุ์พืช และแมลงศัตรูพืชระบาด เหล่านี้เป็นต้น สำหรับความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐบาลนั้นเยาวชนในชนบทต้องการให้

รัฐบาลช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น การหางานให้ทำ การประกันราคาพืชผล การฝึกอบรมวิชาชีพ การจัดหาปุ๋ยราคาถูกลง การจัดหาที่ดินทำกิน การปรับปรุงระบบชลประทาน และการช่วยเหลือทางด้านเงินทุน เป็นต้น

6.2.3 การอพยพของเยาวชนในชนบท

(1) เยาวชนในชนบทร้อยละ 56 มีประวัติเคยอพยพไปทำงานหารายได้นอกหมู่บ้านภูมิลำเนาของตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการอพยพภายในภูมิภาค คือภายในอำเภอภูมิลำเนาของตนเอง อำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภออื่นของจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดอื่นในภาคเหนือ จึงมีเพียงร้อยละ 12 เท่านั้นที่อพยพไปทำงานในกรุงเทพมหานคร

(2) งานอาชีพที่เยาวชนในชนบทอพยพไปทำมีลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การรับจ้าง พนักงานขาย ร้านอาหาร เลี้ยงเด็ก ปั่นน้ำมัน เย็บเสื้อผ้า ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ลูกจ้างซ่อมเครื่องยนต์และค้าขาย เป็นต้น

(3) ปัจจุบันมีเยาวชนร้อยละ 12.5 ที่ต้องอพยพไปทำงานหารายได้นอกหมู่บ้านของตนเอง ทั้งในอำเภอภูมิลำเนาของตนเองและในอำเภอเมืองเชียงใหม่ ทั้งในลักษณะเข้าไป-เย็นกลับ และในลักษณะอยู่ประจำ

6.2.4 ลักษณะรูปแบบการประกอบอาชีพและการอพยพของเยาวชนในชนบท

จากการทดสอบสมมติฐานทั้ง 16 ประการเพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพและการอพยพของเยาวชนในชนบทนั้น ปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานเพียง 5 ประการเท่านั้น จึงทำให้ได้ทราบลักษณะรูปแบบการประกอบอาชีพและการอพยพของเยาวชนในชนบท พอสรุปได้ดังนี้

- (1) เยาวชนชายมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าเยาวชนหญิง
- (2) เยาวชนที่มีอายุมากขึ้นประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้น
- (3) เยาวชนที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้นมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมน้อยลง
- (4) เยาวชนที่มีอายุมากขึ้นมีการอพยพมากขึ้น
- (5) เยาวชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ที่มีสภาพไม่เหมาะสมแก่การเกษตร มีการอพยพมากกว่าท้องที่ที่มีสภาพเหมาะสมแก่การเกษตร (เยาวชนในอำเภอแม่แตง อพยพมากกว่าเยาวชนในอำเภอสันป่าตอง)

7. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยทำให้ได้ทราบบทบาทในทางเศรษฐกิจของเยาวชนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านต่าง ๆ ทั้งในแง่จุดเด่นและจุดด้อยหลายประการ ดังนั้นในการที่จะพัฒนาเยาวชนในชนบทให้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพสูงขึ้น โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจนั้น จึงมีข้อเสนอแนะ 5 ประการด้วยกัน คือ

(1) เนื่องจากครัวเรือนเยาวชนในชนบทโดยทั่วไปมีรายได้ต่ำ และนอกจากนั้นยังมีครัวเรือนเยาวชนในชนบทถึงร้อยละ 29 ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเลย ดังนั้นจึงควรจัดหาที่ดินทำกินให้แก่ครัวเรือนเยาวชนและหาทางส่งเสริมอาชีพอื่นที่มีใช้การเกษตรให้มากขึ้น เพื่อเป็นการเสริมรายได้ครัวเรือนและสร้างงานให้เยาวชนทำ

(2) ถึงแม้เยาวชนในชนบทจะมีการประกอบอาชีพอื่นที่มีใช้การเกษตรมากขึ้นก็ตาม แต่ก็ยังมีเยาวชนในชนบทจำนวนไม่น้อยถึงร้อยละ 48 ที่ยังประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นจึงควรพัฒนาเยาวชนในชนบทให้เป็นเกษตรกรที่มีความรู้ความสามารถและเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตทางการเกษตรให้เป็นเกษตรแผนใหม่ ตลอดจนมีการประกันราคาพืชผลการเกษตร ซึ่งนอกจากจะทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นและมีรายได้มากขึ้นแล้วยังจะเป็นการยับยั้งการอพยพของเยาวชนในชนบทได้อีกทางหนึ่งด้วย

(3) เยาวชนในชนบทมีการว่างงานอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการว่างงานตามฤดูกาล ดังนั้นจึงควรขยายการสร้างงานในชนบทให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

(4) เยาวชนในชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพโดยมิได้ผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพมาก่อน จึงทำให้การทำงานไม่ก่อให้เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร ดังนั้นจึงควรจัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพในด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเพศ วัย ความสนใจ และสภาพท้องถิ่นภูมิลำเนาของเยาวชนในชนบทอย่างจริงจังและกว้างขวาง

(5) เนื่องจากเยาวชนในชนบทที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้น มีโอกาสหันไปประกอบอาชีพอื่น ที่มีใช้การเกษตรได้มากขึ้น และสามารถหางานทำได้ง่ายขึ้น ดังนั้นจึงควรหาทางส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนในชนบทได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนในระดับสูงกว่าการศึกษามัธยมศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

8 ภาคผนวก

8.1 ตารางข้อมูลการวิจัย

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวเยาวชนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูล	จำนวน (120)	ร้อยละ
1. เพศของเยาวชน		
ชาย	66	55.0
หญิง	54	45.0
2. อายุของเยาวชน (ปี)		
11 - 15	13	10.8
16 - 20	51	42.5
21 - 25	56	46.7
ค่าเฉลี่ย = 20.04 (S.D. = 3.436)		
3. ระดับการศึกษาของเยาวชน (จำนวนปี)		
1 - 4 (ประถมศึกษาตอนต้น)	33	27.5
5 - 7 (ประถมศึกษาตอนปลาย)	57	47.5
8 - 10 (มัธยมศึกษาตอนต้น)	18	15.0
11 - 13 (มัธยมศึกษาตอนปลาย)	10	8.3
14 - 15 (อุดมศึกษา)	2	1.7
4. การสูบบุหรี่		
ไม่สูบ	87	72.5
สูบ	33	27.5
5. การดื่มสุรา		
ไม่ดื่ม	68	56.7
ดื่ม	52	43.3
6. การเล่นการพนัน		
ไม่เคยเล่น	101	84.2
เคยเล่น	19	15.8

ข้อมูล	จำนวน (120)	ร้อยละ
7. เขตที่อยู่อาศัยของเยาวชน		
อำเภอแม่แตง	60	50.0
อำเภอสันป่าตอง	60	50.0

ที่มา : จากการสำรวจ พ.ศ.2530

ตารางที่ 2 ลักษณะการประกอบอาชีพของเยาวชนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูล	จำนวน (120)	ร้อยละ
1. การประกอบอาชีพของเยาวชน		
ไม่มีอาชีพ	6	5.0
ทำนา-ทำไร่	58	48.3
เย็บเสื้อผ้า	19	15.8
พนักงานขาย	11	9.2
รับจ้างทั่วไป	9	7.5
ค้าขาย	8	6.7
รับเลี้ยงเด็กเล็ก	6	5.0
ฝึกหัดงานช่าง (ลูกจ้าง)	3	2.5
2. ลักษณะการประกอบอาชีพของเยาวชน		
ไม่มีอาชีพ	6	5.0
ประกอบอาชีพร่วมกับบิดามารดา	62	51.7
แยกประกอบอาชีพของตนเอง	52	43.3

ข้อมูล	จำนวน (120)	ร้อยละ
3. อาชีพที่เยาวชนทำร่วมกับบิดามารดา (จำนวน 62)		
ทำนา-ทำไร่	58	93.6
ค้าขาย	3	4.8
รับจ้าง	1	1.6
4. ทัศนคติความรับผิดชอบในการประกอบอาชีพร่วมกับบิดามารดา (จำนวน 62)		
รับผิดชอบทั้งหมด	2	3.2
รับผิดชอบเกินครึ่ง	13	21.0
รับผิดชอบประมาณครึ่ง	29	46.8
รับผิดชอบน้อยกว่าครึ่ง	18	29.0
5. ประสบการณ์ในการฝึกอบรมวิชาชีพของเยาวชน		
ไม่เคยฝึกอบรมวิชาชีพ	97	80.8
เคยฝึกอบรมวิชาชีพ	23	19.2
6. วิชาชีพที่เคยฝึกอบรม (จำนวน 23)		
เย็บเสื้อผ้า	10	43.6
การเกษตร	7	30.4
ทำดอกไม้ประดิษฐ์	2	8.4
พนักงานขาย	1	4.3
7. ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของเยาวชน		
ไม่ต้องการ	20	16.7
ต้องการ	100	83.3
8. วิชาชีพที่เยาวชนต้องการรับการฝึกอบรม (จำนวน 100)		
ตัดเย็บเสื้อผ้า	31	31.0
การเกษตรแผนใหม่	19	19.0
ช่างเครื่องยนต์	17	17.0
ช่างก่อสร้าง (ช่างไม้, ช่างปูน)	6	6.0

ข้อมูล	จำนวน (120)	ร้อยละ
ช่างไฟฟ้า	6	6.0
ศึกษาค่อ	5	5.0
ทำขนม	3	3.0
รับราชการ	3	3.0
ช่างตัดผม	2	2.0
ช่างเสริมสวย	1	1.0
พิมพ์ดีด	1	1.0
อะไรก็ได้	2	2.0
ไม่ตอบ	4	4.0

9. เหตุผลที่ต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ (จำนวน 100)

อยากมีงานทำหรือมีอาชีพประจำ	24	24.0
อยากปรับปรุงวิธีการผลิตให้ได้ผลผลิตมากขึ้น	22	22.0
อยากมีความรู้ความชำนาญเพิ่มมากขึ้น	16	16.0
อยากมีรายได้สูงขึ้น	6	6.0
ไม่ตอบ	32	32.0

10. จำนวนเงินที่เยาวชนขอจากบิดามารดา (บาทต่อเดือน)

ไม่เคยขอ	57	47.5
20 - 100	22	18.3
101 - 200	15	12.5
201 - 300	8	6.7
301 - 400	1	0.8
401 - 500	10	8.4
501 - 900	7	5.8

ค่าเฉลี่ย = 147.3 (S.D. = 212.9)

ข้อมูล	จำนวน (120)	ร้อยละ
11. รายได้จากการประกอบอาชีพของเยาวชน (บาทต่อเดือน)		
ไม่มีรายได้	9	7.5
100 - 500	60	50.0
501 - 1,000	40	33.3
1,000 - 3,000	11	9.2
ค่าเฉลี่ย = 597.6 (S.D. = 518.2)		
12. การออมทรัพย์ของเยาวชน		
ไม่มีเงินออม	86	71.7
มีเงินออม	34	28.3
13. ลักษณะการออมทรัพย์ของเยาวชน		
ไม่มีเงินออม	86	71.7
เก็บไว้กับตัวเอง	19	15.8
ฝากธนาคาร	15	12.5
14. จำนวนเงินออมของเยาวชน		
ไม่มีเงินออม	86	71.7
100 - 1,000	15	12.5
1,001 - 2,000	4	3.3
2,001 - 3,000	5	4.2
3,001 - 4,000	3	2.5
4,001 - 5,000	2	1.6
5,001 - 10,000	5	4.2
ค่าเฉลี่ย = 733.3 (S.D. = 1.879)		

ข้อมูล	จำนวน (120)	ร้อยละ
15. ทักษะที่ต้องการอาชีพในปัจจุบันของเยาวชน		
ไม่พอใจ	20	16.7
เฉย ๆ	38	31.7
พอใจ	62	51.6
16. ความต้องการเปลี่ยนอาชีพ (ในปัจจุบัน) ของเยาวชน		
ไม่อยากเปลี่ยนอาชีพ	43	35.8
อยากเปลี่ยนอาชีพ	77	64.2
17. เหตุผลที่ไม่อยากเปลี่ยนอาชีพ (จำนวน 43)		
ชอบอาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน	12	27.9
ไม่รู้จะไปทำอะไร	9	20.9
ต้องช่วยงานบิดามารดา (บิดามารดาแก่เฒ่า)	7	16.4
มีงานทำอยู่แล้ว	3	6.9
ไม่ตอบ	12	27.9
18. เหตุผลที่อยากเปลี่ยนอาชีพ (จำนวน 77)		
อยากมีงานทำหรือมีรายได้ประจำ	29	37.7
อยากมีรายได้มากกว่าเดิม	25	32.5
ชอบงานที่อยากเปลี่ยนไปทำ	12	15.6
อยากอยู่กับพ่อแม่	1	1.3
ไม่ตอบ	10	12.9
19. อาชีพที่เยาวชนอยากเปลี่ยนไปทำ (จำนวน 77)		
ค้าขาย	12	15.6
ช่างเครื่องยนต์	11	14.3
ตัดเย็บเสื้อผ้า	11	14.3
รับราชการ	6	7.8
อะไรก็ได้ที่มีงานทำประจำ	6	7.8

ข้อมูล	จำนวน (120)	ร้อยละ
ช่างไฟฟ้า	3	3.9
ช่างก่อสร้าง	3	3.9
เกษตรกรรมแผนใหม่	3	3.9
ช่างเชื่อม	1	1.3
ไม่ตอบ	21	27.2
20. ปัญหาในการประกอบอาชีพของเยาวชน		
ไม่มีปัญหา	37	30.8
ฝนแล้ง-น้ำท่วม	10	8.3
ว่างงาน	9	7.5
ไม่มีเงินทุน	8	6.7
ราคาผลผลิตตกต่ำ	4	3.4
รายได้ต่ำ	4	3.4
ไม่มีที่ดินทำกิน	2	1.7
ขาดแคลนพันธุ์พืช	1	0.8
แมลงศัตรูพืชระบาด	1	0.8
อยากมีความรู้ความชำนาญเพิ่มมากขึ้น	1	0.8
ไม่ตอบ	43	35.8
21. ความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาล		
ไม่ต้องการการช่วยเหลือ	5	4.2
หางาน (สร้างงาน) ให้ทำ	25	20.8
ประกันราคาพืชผล	25	20.8
ฝึกอบรมวิชาชีพ	16	13.3
ป้อนมีราคาแพง	6	5.0
จัดหาที่ดินทำกิน	5	4.2

ข้อมูล	จำนวน (120)	ร้อยละ
ปรับปรุงระบบชลประทาน	3	2.5
ช่วยทางด้านเงินทุน	3	2.5
ไม่ตอบ	32	26.7

ที่มา : จากการสำรวจ พ.ศ.2530

ตารางที่ 3 การอพยพไปทำงานนอกหมู่บ้านของเยาวชนในชนบท จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูล	จำนวน (120)	ร้อยละ
1. การอพยพของเยาวชน (ภายในรอบ 2 ปี ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน)		
ไม่เคยอพยพ	53	44.2
เคยอพยพ	67	55.8
2. แหล่งที่อพยพไป (จำนวน 67)		
ภายในอำเภอภูมิลำเนา	21	31.3
อำเภอเมืองเชียงใหม่	27	40.3
อำเภออื่นของจังหวัดเชียงใหม่	5	7.6
จังหวัดอื่นในภาคเหนือ	6	8.9
กรุงเทพมหานคร	8	11.9
3. งานอาชีพที่อพยพไปทำ (จำนวน 67)		
รับจ้าง	30	44.8
พนักงานขาย	11	16.4
ร้านอาหาร	6	8.9
เลี้ยงเด็ก	5	7.6
ป้อน้ำมัน	4	6.0

ข้อมูล	จำนวน (120)	ร้อยละ
เย็บเสื้อผ้า	4	6.0
โรงงานอุตสาหกรรม	3	4.5
ลูกจ้างซ่อมเครื่องยนต์	2	2.9
ค้าขาย	2	2.9
4. สถานที่งานในปัจจุบันของเยาวชน		
อยู่ที่บ้าน	105	87.5
อยู่ที่อำเภอภูมิลำเนา	8	6.7
อยู่ที่อำเภอเมืองเชียงใหม่	5	5.8
5. ลักษณะการเดินทางไปทำงานของเยาวชน (จำนวน 15)		
ไป-กลับ	11	73.3
อยู่ประจำ	4	26.7

ที่มา : จากการสำรวจ พ.ศ.2530

8.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพ และการอพยพของเยาวชนในชนบท แยกการวิเคราะห์เป็น 2 หัวข้อดังนี้

1. การทดสอบสมมติฐานหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพของชนในชนบท

การทดสอบสมมติฐานโดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุ เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ 7 ประการ ซึ่งได้แก่ อายุหัวหน้าครัวเรือน อาชีพของบิดามารดา ขนาดที่ดินทำกินที่เป็นของครัวเรือน เพศของเยาวชน อายุของเยาวชน ระดับการศึกษาของเยาวชนและภูมิฐานะของเยาวชน กับตัวแปรตามคือ การประกอบอาชีพของเยาวชนว่ามีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงไรหรือไม่ แต่เนื่องจากได้แบ่งการประกอบอาชีพของเยาวชนออกเป็น 2 กลุ่มคือ เกษตรกรรม และมีใช้เกษตรกรรม กล่าวคือตัวแปรตาม เป็นตัวแปรในลักษณะ Binary Variable หรือ Limited Dependent Variable (อาชีพเกษตรกรรม = 1, มีใช้เกษตรกรรม = 0) ดังนั้น การวิเคราะห์ถดถอยพหุ จึงใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุที่เรียกว่า Logit เป็นเครื่องมือในการทดสอบ

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระต่าง ๆ ทั้ง 7 ประการ ดังกล่าวข้างต้น สามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการถดถอยพหุได้ดังนี้

$$C = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7$$

เมื่อกำหนดให้ C = การประกอบอาชีพของเยาวชน (เกษตรกรรม 1, มีใช้เกษตรกรรม = 0)

x_1 = อายุหัวหน้าครัวเรือน (ปี)

x_2 = อาชีพบิดามารดา (เกษตรกรรม = 1, มีใช้เกษตรกรรม = 0)

x_3 = ขนาดที่ดินทำกินที่เป็นของครัวเรือน (ไร่)

x_4 = เพศของเยาวชน (ชาย = 1, หญิง = 0)

x_5 = อายุของเยาวชน (ปี)

x_6 = ระดับการศึกษาของเยาวชน (จำนวนปี)

x_7 = ภูมิลำเนาของเยาวชน (อำเภอสันป่าตอง = 1,
อำเภอแม่แตง = 0)

$b_0, b_1, b_2, \dots, b_7$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรต่าง ๆ ทั้ง 8 ตัว ที่นำมาทำการ
วิเคราะห์ได้แสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาวิเคราะห์

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
C	1.000	0.0000
X_1	52.058	9.3730
X_2	0.758	0.9526
X_3	3.042	3.3138
X_4	0.550	0.4996
X_5	20.042	3.4358
X_6	6.750	2.8996
X_7	0.500	0.5021

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาวิเคราะห์ตามที่แสดง
ในตารางที่ 2 นั้น ปรากฏว่าอายุหัวหน้าครัวเรือน (X_1) อาชีพของบิดามารดา (X_2) ขนาดที่
ดินทำกินที่เป็นของครัวเรือน (X_3) และระดับการศึกษาของเยาวชน (X_4) มีความสัมพันธ์เชิง
บวกกับการประกอบอาชีพของเยาวชน (เกษตรกรรม) กล่าวคือ ถ้าตัวแปรต่าง ๆ เหล่านั้น
(X_1, X_2, X_3 , และ X_4) มีค่ามากขึ้น เยาวชนจะประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้น ส่วน
เพศของเยาวชน (X_4) อายุของเยาวชน (X_5) และภูมิลำเนาของเยาวชน (X_7) มีความ
สัมพันธ์เชิงลบกับการประกอบอาชีพของเยาวชน กล่าวคือเมื่อเยาวชนเป็นเพศชายที่มีอายุมาก
ขึ้นและมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอสันป่าตอง จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมน้อยลง

ตาราง 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาวิเคราะห์

	๑	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7
๑	1.000							
X_1	0.015	1.000						
X_2	0.295	-0.051	1.000					
X_3	0.015	0.072	-0.291	1.000				
X_4	-0.014	0.331	-0.132	-0.034	1.000			
X_5	-0.087	0.383	-0.114	0.093	0.388	1.000		
X_6	0.199	-0.101	0.291	0.028	-0.044	-0.217	1.000	
X_7	-0.240	0.005	0.290	0.215	0.101	0.012	-0.075	1.000

การทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ กับการประกอบอาชีพของ
 เยาวชน โดยวิธีการวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยพหุที่ใช้เทคนิคการคำนวณแบบ Logit ปรากฏ
 ผลตามแสดงในตาราง 3 ดังนี้คือ มีปัจจัยเพียง 3 ประการ ได้แก่ เพศเยาวชน อายุของ
 เยาวชน และระดับการศึกษาของเยาวชนเท่านั้น ที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
 ของเยาวชน ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 % ขึ้น กล่าวคือ ระดับการศึกษาของเยาวชนมีอิทธิพล
 เชิงลบกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมด้วยความเชื่อมั่น 96 % เยาวชนเพศชาย และเยาวชน
 ที่มีอายุมากขึ้น มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นจำนวนมากกว่าเยาวชนเพศหญิงและเยาวชน
 ที่มีอายุน้อยด้วยความเชื่อมั่นถึง 99.99%

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ กับการประกอบอาชีพของ
เยาวชนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสถิติ (t)
อายุหัวหน้าครัวเรือน (X_1)	-0.6772*	-1.720
อาชีพของบิดามารดา (X_2)	-19.1583	-0.014
ขนาดที่ดินทำกินที่เป็นของครัวเรือน (X_3)	-0.9761	-1.158
เพศของเยาวชน (X_4)	2.3594***	3.616
อายุของเยาวชน (X_5)	0.3207***	2.890
ระดับการศึกษาของเยาวชน (X_6)	-0.2677**	-2.026
ภูมิลำเนาของเยาวชน (X_7)	-0.6834	-1.127
ค่าคงที่	18.2027	0.013
Log - Likelihood		= -37.669
Restricted (Slopes = 0) Log - L		= -83.111
Chi - Squared (d.f. = 7)		= 90.883***

หมายเหตุ : * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 92 %
 ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 96 %
 *** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99.99 %

กล่าวโดยสรุปแล้ว ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพ (เกษตร-
กรรม หรือมิใช่เกษตรกรรม) ของเยาวชนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ โดยวิธีการวิเคราะห์แบบ
พบว่าถดถอยพหุ มีปัจจัยเพียง 3 ประการ คือ เพศของเยาวชน อายุเยาวชน และระดับ
การศึกษาของเยาวชนเท่านั้น ที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพของเยาวชน กล่าวคือ เยาวชน

เพศชายมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าเยาวชนเพศหญิง เยาวชนที่มีอายุมากประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าเยาวชนที่มีอายุน้อยและเยาวชนที่ได้รับการศึกษาในระดับต่ำ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าเยาวชนที่ได้รับการศึกษาในระดับสูง

2. การทดสอบสมมติฐานหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอพยพของเยาวชนในชนบท

การทดสอบสมมติฐานโดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุ เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 9 ประการ ซึ่งได้แก่จำนวนแรงงานในครัวเรือน อายุหัวหน้าครัวเรือน อาชีพของบิดามารดา ขนาดที่ดินทำกินที่เป็นของครัวเรือน รายได้ทั้งหมดของครัวเรือน เพศของเยาวชน อายุของเยาวชน ระดับการศึกษาของเยาวชน และภูมิภาเนาของเยาวชน กับตัวแปรตามคือการอพยพของเยาวชนว่ามีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงไรหรือไม่ แต่เนื่องจากข้อมูลการอพยพของเยาวชนเป็นตัวแปรในลักษณะ Binary Variable หรือ Limited Dependent Variable (เคยอพยพ = 1, ไม่เคยอพยพ = 0) ดังนั้นการวิเคราะห์ด้วยสมการในกรณีนี้จึงต้องใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุที่เรียกว่า Logit ในการทดสอบ

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระทั้ง 9 ประการดังกล่าวข้างต้นสามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการถดถอยพหุได้ดังนี้

$$M = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9$$

เมื่อกำหนดให้ M = การอพยพของเยาวชน (เคยอพยพ = 1, ไม่เคยอพยพ = 0)

x_1 = จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน)

x_2 = อายุหัวหน้าครัวเรือน (ปี)

x_3 = อาชีพบิดามารดา (เกษตรกรรม = 1, มิใช่เกษตรกรรม = 0)

x_4 = ขนาดที่ดินทำกินที่เป็นของครัวเรือน (ไร่)

x_5 = รายได้ทั้งหมดของครัวเรือน (บาท)

x_6 = เพศของเยาวชน (ชาย = 1, หญิง = 0)

x_7 = อายุของเยาวชน (ปี)

x_8 = ระดับการศึกษาของเยาวชน (จำนวนปี)

x_0 = ภูมิฐานะของประชาชน (อำเภอสันป่าตอง = 1,
อำเภอแม่แตง = 0)

$b_0, b_1, \dots, b_9$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรต่าง ๆ ทั้ง 10 ตัว ที่นำมาวิเคราะห์
ได้แสดงในตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 : ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาวิเคราะห์

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
M	1.000	0.0000
X_1	4.033	1.2565
X_2	52.058	9.3730
X_3	0.758	0.9526
X_4	3.042	3.3138
X_5	24.400	15.854
X_6	0.550	0.4996
X_7	20.042	3.4358
X_8	6.750	2.8996
X_9	0.500	0.5021

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์ตาม
ตาราง 5 นั้น ปรากฏว่าตัวแปรอื่น ๆ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม ยกเว้นเพียง 3
ตัวแปร คืออายุหัวหน้าครัวเรือน (X_2) ขนาดที่ดินทำกินที่เป็นของครัวเรือน (X_4) และภูมิ
ฐานะของเยาวชน (X_9) เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรตาม กล่าวคืออายุหัวหน้า
ครัวเรือนมากขึ้น ขนาดที่ดินทำกินที่เป็นของครัวเรือนเพิ่มขึ้น และเยาวชนที่มีภูมิฐานะอยู่ใน
ท้องที่อำเภอสันป่าตอง จะมีการอพยพเป็นจำนวนน้อยลง

ตาราง 5 : ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาวิเคราะห์

	M	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉
M	1.000									
X ₁	0.024	1.000								
X ₂	-0.021	0.193	1.000							
X ₃	0.143	-0.112	-0.051	1.000						
X ₄	-0.035	0.066	0.072	-0.291	1.000					
X ₅	0.262	-0.034	-0.055	0.421	0.175	1.000				
X ₆	0.106	-0.043	0.331	-0.132	-0.034	-0.084	-1.000			
X ₇	-0.178	0.060	0.383	-0.114	0.093	0.014	0.388	1.000		
X ₈	0.173	-0.152	-0.101	0.291	0.028	0.380	-0.044	-0.217	1.000	
X ₉	-0.252	0.147	0.005	-0.290	0.215	-0.253	0.101	0.012	-0.075	1.000

การทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ กับการอพยพของเยาวชน โดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุในแบบ Logit ปรากฏผลตามแสดงในตาราง 6 ดังนี้ คือ พบว่ามีปัจจัยเพียง 2 ประการคือ อายุของเยาวชน และภูมิลำเนาของเยาวชนเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อการอพยพของเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่น 95 % กล่าวคือ เยาวชนที่มีอายุมาก มีประวัติการอพยพมากกว่าเยาวชนที่มีอายุน้อย และเยาวชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่อำเภอแม่แตง มีประวัติการอพยพมากกว่าเยาวชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่อำเภอสันป่าตอง

ตาราง 6 : ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ กับการอพยพของเยาวชน
ในชนบทจังหวัดเชียงใหม่

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสถิติ (t)
จำนวนแรงงานในครัวเรือน (X_1)	0.1981	1.181
อายุหัวหน้าครัวเรือน (X_2)	-0.3694	-1.484
อาชีพบิดามารดา (X_3)	0.4114	0.147
ขนาดที่ดินทำกินที่เป็นของครัวเรือน (X_4)	-0.3697	-0.493
รายได้ทั้งหมดของครัวเรือน (X_5)	0.3008	1.555
เพศของเยาวชน (X_6)	0.6217	1.305
อายุของเยาวชน (X_7)	0.1503**	2.116
ระดับการศึกษาของเยาวชน (X_8)	0.1342	1.560
ภูมิลำเนาของเยาวชน (X_9)	-1.0421***	-2.319
ค่าคงที่	-2.9764*	-1.648

หมายเหตุ : * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 91 %
 ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 97 %
 *** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 98 %
 **** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

จากการทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอพยพของเยาวชนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่
 โดยวิธีการวิเคราะห์แบบการถดถอยพหุ พบว่ามีปัจจัยเพียง 2 ประการคือ อายุและภูมิลำเนา
 ของเยาวชนเท่านั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า อายุ และ ภูมิลำเนาของเยาวชน
 มีอิทธิพลต่อการอพยพของเยาวชนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่

ตามที่เสนอผลการวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพและการอพยพ
ของเยาวชนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อการประกอบอาชีพ (เกษตรกรรม) ของเยาวชนมี 3 ประการ คือ เพศ อายุ และ
ระดับการศึกษาของเยาวชน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอพยพของเยาวชนมี 2 ประการคือ
อายุและภูมิฐานะของเยาวชน

บรรณานุกรม

- ชูเพ็ญศรี วงศ์พธธา. 2514. "ปัจจัยที่ทำให้เด็กวันรุษไทยในชนบท เลือกทำงานหรือศึกษาต่อ หลังจากการศึกษาภาคบังคับ" วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองโรจน์ อ่อนจันทร์ และคณะ. 2526. "การจ้างงานของกิจการนอกฟาร์มในชนบทไทย" รายการสรุปของ Rural Off-Farm Employment Assessment Project: ROFEAP. ได้รับการสนับสนุนจาก USAID
- เบญจพรรณ ชินวัตรและคณะ. 2531 "บทบาทของชายหญิงในระบบการทำฟาร์มในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่" รายงานการวิจัย ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ผาสุข พงษ์ไพจิตร. 2528. "การจ้างงานกับแผนพัฒนาฉบับที่หกของประเทศไทย" รายงานเสนอสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- พิชญ์ สมพอง. 2519. "บทบาทเชิงเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มหนุ่มสาวในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน" วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (พัฒนาชุมชน) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิชิต พัทธกะเทมสมบัติและคณะ. 2525. "ประชากรกับการพัฒนาชนบท : การวิจัยและย่อความเอกสารทางวิชาการ" เอกสารวิชาการฉบับพิเศษ หมายเลข 6 สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต พัทธกะเทมสมบัติ (บรรณาธิการ). 2532. "เยาวชนไทย 2531" รายงานการวิจัยสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณี เปรมขเจียร. 2517. "ความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชนบทไทยในเรื่องการประกอบอาชีพของคนหนุ่มสาว" วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัสสร ลิมานนท์และเพ็ญพร อีระสวัสดิ์. 2532. "การย้ายถิ่นกับการพัฒนา" เอกสารการวิจัย หมายเลข 166/32 สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รัชนิกร เศรษฐและคณะ. 2523. "สภาพและปัญหาทางสังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของเยาวชน
ชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" รายงานการวิจัย สาขาสังคมวิทยา เสนอต่อ
สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- สมชัย รักวิจิตร. 2514. การศึกษาพิจารณาเยาวชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรุงเทพฯ
มหานคร : ศูนย์วิจัยการพัฒนากการทหารระหว่างไทย-สหรัฐ.
- สุดสวาท คีรีโรจน์ และมาลินี วงษ์สิทธิ์. 2531. "อิทธิพลของโครงสร้างครัวเรือน และ
ความสัมพันธ์ในครอบครัวต่อการทำงานเชิงเศรษฐกิจของผู้หญิง" รายงานการวิจัย
สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอื้ออารี ยศโสภณ. 2516. "เยาวชนในอนาคต" ในเยาวชนไทย สถาบันวิจัยสังคมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี สิงหนะตร-ฤบาท. 2528. "การอพยพแรงงานในชนบทภาคเหนือ" ในเศรษฐกิจภาคเหนือ
ของประเทศไทย : ปัจจุบันและอนาคต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัมพร เขียนนิลศิริ. 2519. "ลักษณะแรงงานและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม
ของเยาวชนในชนบทไทย" วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมวิทยาและมานุษย
วิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและ สยช. 2525. นโยบายและแผนพัฒนาเยาวชน
ระยะยาว
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2532. "ครึ่งทางแผนฯ 6"
วารสารเศรษฐกิจและสังคม ปีที่ 26 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ศูนย์พัฒนาภาคเหนือ), 2529.
สภาวะเศรษฐกิจและแผนการลงทุนที่สำคัญของภาคเหนือในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ศูนย์พัฒนาภาคเหนือ) 2530. สภาวะ
ทางเศรษฐกิจและการเงินภาคเหนือ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2513, 2523.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. 2524. ข้อเท็จจริงและตัว
เลขสำคัญเกี่ยวกับเยาวชนของประเทศไทย.

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. 2527. "บทบาทขององค์การเยาวชน ภาคเอกชนกับแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน" รายงานผลการสัมมนา 24-25 พฤษภาคม 2526.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. 2525. เอกสารทางวิชาการ 1/2525.
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่. 2531. (มิถุนายน). ข้อมูลการตลาดจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี 2530.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. รายงานผลการสำรวจแรงงานรอบที่ 2 พ.ศ.2524, 2526, 2528 และ 2530.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2531. รายงานการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน.
- ESCAP., 1987. Young Women Workers in Manufacturing : A case of Rapidly Industrializing Economies of The ESCAP Region, Bangkok.
- ILO AND ARTED., 1986. S.Hirashima and M.Muqtada (eds.), Hired Labour And Rural Labour Markets In Asia, New Delhi.
- Fei, J.C.H. and Ranis, G., 1964. Development of the Labor Surplus Economy : Theory and Policy, Homewood Ill. : Richard D. Irwin, Inc.
- Lewis, W.A., 1954. "Economic Development with Unlimited Supply of Labour" Agarwala, A.N. and Singh, S.P.(eds.) The Economic of Under-development, London : Oxford University Press.
- Mead T. Cain, 1980. "The Economic Activities of Children in a Village in Bangladesh" Hans P. Binswanger and others (eds.) Rural Household Studies in Asia, Singapore : Singapore University Press.
- Watana Tsarankura, 1985. "The Employment Effects of Agricultural Development Projects, " Staff Paper No.24, School of Development Economics, NIDA.